

Megérteni a történelmet: Zorobábel és Ezdrás

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ezdrás 4:1-7; 7; Ézsaiás 55:8-9;
Jeremiás 25:11-12; Dániel 9:1-2

„Így szól Círus, a perzsa király: Az ÚR, a menny Istene nekem adta e föld minden országát, és megparancsolta nekem, hogy házat építsek neki Jeruzsálemben, amely Júdában van” (Ezsd 1:2, ÚRK).

Isten megígérte Jeremiás írásaiban, hogy a babiloni fogság hetven éve után népe majd hazatér. Círus király volt az eszköze, aki által ezt lehetővé tette. Az Úr által felkent király (Ézs 45:1) Kr. e. 538 táján rendeletet adott ki, amelyben biztosította Isten népének az országukba való szabad visszatérést, hogy felépítsék a templomot.

Isten (nem pedig Círus) mondta Jeruzsálemről: *„Megépíttessék! és a templomnak alapja vettessék”* (Ézs 44:28)! Isten garantálta Jeruzsálem újjáépítését, Ő indította Círus szívét, hogy engedélyt adjon a templom felépítésére.

Bátorító látni, ha Isten népe jól reagál az Úr tetteire. *„Elindultak tehát Júda és Benjámin családfői meg a papok és a lévíták. Mindnyájuk lelkét arra indította az Isten, hogy menjenek el, és építsék fel az ÚR házat Jeruzsálemben”* (Ezsd 1:5, RÚF).

Íme egy példa arra, amikor a nép helyesen fogadta Isten hatalmas és kegyelmes tetteit. A legjobb cselekedeteink abból fakadnak, ha felismerjük Istent, a tetteit és ha tudjuk, hogy szeretettel lép fel népe érdekében.

A FOGLYOK ELSŐ CSOPORTJÁNAK VISSZATÉRÉSE

Olvassuk el Jer 25:11-12, 29:10 és Dán 9:1-2 verseit! Mikor tért vissza a foglyok első csoportja? Melyik prófécia teljesedett ekkor?

Az Úr készítésére engedélyezte Círusz az első csoport visszatérését, ezzel teljesült Jeremiásnak a hetven évről szóló jövendölése. A próféta leírta, hogy Babilon uralma alatt Júda országa hetven évre elhagyatott marad (ez be is következett Kr. e. 606–605 és 538–537 között), majd Isten utat enged a foglyok visszatérésének. Jeremiás írásait tanulmányozva Dániel megértette, hogy eljött a hazatérés megígért ideje.

Dániel 9. fejezetében a próféta zaklatott volt, mert már csaknem letelt a hetven év, mégsem látszott jele a változásnak, és már felemelkedett a Perzsa Birodalom. Dániel bánatában Istenhez fordult, kegyelemért és ígéretei teljesítéséért könyörögött. Az Úr pedig még abban a fejezetben (Dán 9:24-27) biztosította, hogy Ő mindenre odafigyel, eltervezte a jövőt, amelynek részeként a Szabadító majd meghal népe bűneinek engeszteléséül, igazságot hoz és beteljesíti az áldozati rendszert. Lényegében Isten ezt mondta: „Ne aggódj, Dániel! Eljön majd az igazi Szabadító (Jézus), és most elküldök egy szabadítót hozzátok is.” Nem sokkal később az Úr indította Círuszt, Perzsia királyát, hogy adja parancsba a foglyok elengedését. Az Úr mindig betartja ígéreteit (lásd Dániel 10. fejezetét azzal kapcsolatban, hogyan lépett közbe népe jólétének biztosítása érdekében a hazájukban).

Ezsdrás könyve 1. fejezete feljegyzi Círusz rendeletét, amelyben kijelentette, hogy Izrael szabadon visszatérhet Jeruzsálembe és megépítheti az Úr házát. Ez a parancs valamikor Kr. e. 539-537 között keletkezett. A király nemcsak egyszerűen elengedte a népet, hanem arról is gondoskodott, hogy ajándékokkal és adományokkal térhessenek vissza, köztük a Nabukodonozor által elhurcolt, eredeti templomi edényekkel. Ez az epizód eszünkbe juttatja, hogy sok-sok évvel korábban hogyan hagyták el az izraeliták Egyiptomot: Isten indította az egyiptomiakat is, hogy ajándékozzák meg a távozó népet. A Júdába visszatérők első csoportja nagyjából ötvenezer fő lehetett, akik között valószínűleg voltak más területekről származó nők és gyerekek is.

Még milyen történelmi próféciák teljesedtek pontosan a bibliai ígéretek szerint? Hogyan vigasztalnak ezek, emlékeztetve, hogy Isten ismeri a jövőt és bízhatunk ígéreteiben?

KIRÁLYOK ÉS ESEMÉNYEK ÁTTEKINTÉSE

A visszatérők első csoportjára hárult a templom újjáépítésének a feladata. A munkálatokat nehezítő ellenállással majd egy későbbi tanulmányban foglalkozunk, most azonban megnézzük, hogy mely perzsa királyok uralkodtak a templom és Jeruzsálem újjáépítésének hosszabb időszakában. Fontos ismerni Ezsdrás és Nehémiás történeteinek hátterét, hogy mélyebb bepillantást nyerjünk az üzeneteikbe.

Melyik királyokat említ meg Ezsd 4:1-7 szakasza, akiknek az uralma idején ellenállásba ütköztek a templom építői?

Alább találjuk az Ezsdrás és Nehémiás feljegyzéseihez köthető perzsa királyok kronológiai felsorolását. A lista élén Círus, a Perzsa Birodalom alapítója áll, aki Kr. e. 539-ben legyőzte Babilont.

Nagy Círus (vagy Kürosz) (Kr. e. 559-530)

II. Kambüszész (Kr. e. 530-522)

I. Dáriusz (Kr. e. 522-486)

I. Xerxész (Kr. e. 485-465) – (*Eszter könyvében* Ahasvérós néven ismert)

I. Artaxerxész (Kr. e. 465-424)

Tanulmányunk közben fontos észben tartani, hogy *Ezsdrás könyvében* a királyok nem időrendben szerepelnek. Pl. Ezsd 4:6-24 részét az 5. fejezet elé illesztették be, ami a templomépítés nehézségeit sorolta tovább. Így I. Xerxésznek (Ahasvérós) és I. Artaxerxésznek a 4. fejezetben említett levelei valójában az 5. és a 6. fejezet története után következtek, amelyek Dáriuszhoz kapcsolódnak. Az olvasók számára fejtörést okozhat ez a sorrend, és ez lehet a magyarázata annak, hogy az emberek az évszázadok során néhány dolgot összekevertek e könyveket illetően. A negyedév tanulmányait végigkövetve jobban meg tudjuk érteni Ezsdrás és Nehémiás üzenetét, ha ismerjük az események sorrendjét.

Előfordult már, hogy összezavarodtál a Biblia egyes részleteit olvasva? Hogyan tanulhat meg az ember bízni Istenben és az Igében, még ha olyasmibe is botlik, ami nem tűnik érthetőnek? Miért fontos mégis bízni az Úrban (lásd Ézs 55:8-9)?

A FOGLYOK VISSZATÉRÉSÉNEK MÁSODIK HULLÁMA

Ezsd 7:1-10 és 8:1-14 szakaszában I. Artaxerxész engedélyezi Ezsdrásnak, hogy Jeruzsálembe menjen (Kr. e. 457-ben). Bárki csatlakozhatott hozzá, aki visszavágyott. Nem tudunk sokat a király és Ezsdrás kapcsolatáról, sem arról, hogy Ezsdrás az udvarban dolgozott-e. A 8. fejezet felsorolja azokat a családfőket, akik visszatértek – a papoktól kezdve a királyi házon át a zsidó lakosság egészéig. Tizenkét családot külön megnevez, jelezve, hogy kifejezetten emlékeztetni akar Izrael tizenkét törzsére.

A szakasz mintegy ezerötszáz férfit sorol fel, tehát a nőkkel és gyerekekkel együtt hozzávetőleg öt- vagy hatezren lehettek. Jóval kisebb volt ez a csoport, mint az első, akik még Zorobábelrel és Jósuával tértek vissza.

Mit árul el Ezsd 7:1-10 szakasza Ezsdrásról?

Ezsdrás papi családból származó írástudó – pap lévén Áronnak, Mózes testvérének, Izrael népe első papjának volt a leszármazottja. Az *Ezsdrás könyvében* lejegyzett beszámolóinak, ill. a zsidó tradíciónak köszönhetően a nevét ma is jó hír övezi. Nem tudni, hogy Artaxerxész király udvarában szolgált-e írnokként, vagy ez a kifejezés, amit Júdába érkezése után kezdett használni a korábbi feladataira, esetleg az ismereteire vonatkozik-e. Bizonyára Artaxerxész közelében dolgozott valamilyen tisztségben, ezért is küldhette el a király az expedíció vezetőjeként.

Ezsd 7:6 és 10 versei szerint Ezsdrás „*bölcs írástudó*”, vagyis tanító, aki „*erős szívvel törekedett keresni és cselekedni az Úr törvényét*”. A *bölcsnek fordított kifejezés* szó szerint azt jelenti, hogy „gyors”, utalva gyors felfogására és információkezelésére. Ezsdrás éles eszű férfi volt. Az is bizonyítja bátorságát és vezetői képességeit, hogy a király éppen őt választotta a Júdába visszatérő izraeliták csoportjának élére.

Figyeljük meg: Ezsdrás „erős szívvel törekedett keresni... az Úr törvényét” (Ezsd 7:10). Hogyan alkalmaznánk ezt az elvet ma, a saját életünkre?

ARTAXERXÉSZ RENDELETE

Olvassuk el Ezsd 7:11-28 szakaszát! Milyen részei voltak a király rendeletének? Miért volt mindez fontos Izrael népe számára?

Artaxerxész rendelete emlékeztet arra az írásra, amit Círusz először adott ki. A király azt tanácsolja mindenkinek, aki hajlandóságot érez magában, főleg a papi családok tagjainak, hogy vállalják az utat Jeruzsálembé. A Mura-shu történelmi iratok szerint a zsidók többsége végül is Perzsiában maradt (Eszter története is mutatja), de voltak, akik alig várták, hogy új életet kezdhessenek őseik földjén. A király megjegyzéseinek a zöme az Eufráteszen túli terület kincstárnokainak szól. Nekik kellett ellátniuk Ezsdrást mindazzal, amire szüksége volt a város helyreállításához és „*hogyan megékesítse az Úr házát*” (Ezsd 7:27). Végül a király meghagyta Ezsdrásnak, hogy biztosítsa az Úr, valamint az ország törvényének betartását a tartományban, állítsa fel a bírósági rendszert. Minden társadalomban fontos annak a rendnek és szervezetnek a megléte, amire a parancs kitér. A király tehát megkönnyítette Ezsdrás és az izraeliták dolgát, akik országuk helyreállításán fáradoztak.

Vajon azt jelzi a király érdeklődése a város és a templom újjáépítése iránt, hogy ő is elfogadta Ezsdrás Istenét? „*Izrael Istene... kinek hajléka Jeruzsálemben van*” (Ezsd 7:15) – mondta Artaxerxész. Az Izrael Istenére vonatkozó kifejezés arra utal, hogy a király egy helyi istenségnek tartotta az Urat, akinek ajándékokkal kell a kedvében járni. Nem akarta, hogy megharagudjon rá és a fiaira (Ezsd 7:23). Megjegyzendő továbbá, hogy Kr. e. 457 volt a perzsa uralom elleni egyiptomi felkelés éve is. Engedékeny tetteivel a király valószínűleg biztosítani akarta Júda tartományának hűségét.

Sajnos Artaxerxész nem fogadta el Isten hitét, még Ezsdrással és Nehémiással való kapcsolata dacára sem. Legalábbis a szövegben semmi nem utal rá, hogy hitre jutott volna. Ezek szerint az Úr képes még azokat is felhasználni földi céljai végrehajtása érdekében, akik nem tértek meg.

Hogyan tanulhatunk meg bízni Isten mindenható hatalmában a sok fájdalom és szenvedés között is?

A TANÍTÁS FONTOS SZEREPE

Mi a tanulsága Ezsd 7:6, 10 verseinek a helyes vallási tanítás fontosságát illetően?

Ezsdrás úgy készült fel az Izrael népe körében végzett nagyobb szolgálataira, hogy tiszta szívből Istennek szentelte magát és elhatározta: tanulmányozni, gyakorolni és tanítani fogja Isten Igéjét (Ezsd 7:6, 10). A bibliaiszöveg szó szerint azt mondja, hogy az Úr törvényének tanulmányozására, cselekvésére és tanítására szentelte magát.

Ellen G. White mélyebb bepillantást enged a kérdésbe: „Az Áron fiaitól származó Ezsdrás papi kiképzésben részesült; ezenkívül a méd-perzsa birodalom mágusainak, csillagjósainak és bölcseinek írásában is jártasságra tett szert. De nem volt megelégedve saját lelkiállapotával. Istennel teljes összhangra, bölcsességre vágyott, hogy véghez tudja vinni Isten akaratát. Ezért *»szívből törekedett arra, hogy kutassa és teljesítse az Úr törvényét«* (Ezsd 7:10). Ez Isten népe történelmének, a próféták és királyok írásainak szorgalmas tanulmányozására készítette. A Biblia történelmi és költői könyveit kutatva akarta megtudni, miért engedte meg az Úr Jeruzsálem lerombolását és népe fogságba vitelét pogány földre” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 376. o.).

„Ezsdrás fel akarta éleszteni a Szentírás tanulmányozása iránti érdeklődést. Ez a törekvése együtt járt a Szent Íratok megőrzése és sokszorosítása érdekében kifejtett élethosszig tartó lelkiismeretes munkájával. Összegyűjtötte a Törvény minden példányát, amit csak fel tudott kutatni. Lemásoltatta és szétosztotta őket. Az így sokszorosított és sok ember kezébe helyezett tiszta Ige felbecsülhetetlen értékű ismeretet nyújtott” (i. m. 377. o.).

Figyeljük meg: Ezsdrás megismerte a pogányok szokásait, de meglátta, hogy nem helytállóak, ezért az igazság forrásából, vagyis Isten Igéjéből és az Úr törvényéből akarta megismerni az igazságot. A világi egyetemeken tanulakból igen sokat el kellett felejténie, hiszen azok nagy része helytelen volt. Végére is vajon mennyire válhattak volna hasznára „a méd-perzsa birodalom mágusainak, csillagjósainak és bölcseinek írásai”?

Hogyan kell ma is elfelejténünk sok mindent abból, amit a világ tanít?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, „Ezsdrás, a pap és írástudó” c. fejezet, 376-382. o.

Gondoljunk bele, milyen szorgalmasan dolgozott Ezsdrás! „Isten szócsöve lett, aki környezetét a menny elveire oktatta. Hátralevő éveiben – akár a méd-perzsa királyi udvar közelében, akár Jeruzsálemben – legfőbb munkája a tanítás volt. Amint másoknak tolmácsolta a megismert igazságokat, munkaképessége nőtt. Kegyes és buzgó emberré vált. Az Úr tanúja volt, bizonyosságot tett a világnak arról, hogy a Biblia igazságának ereje nemessé teszi a mindennapi életet” (i. m. 377. o.).

„A ma végrehajtandó reformációs munkában szükség van Ezsdrásokra és Nehémiásokra, akik nem szépítgetik és nem mentetetik a bűnt, hanem bátran megvédik Isten méltóságát. Azok, akikre ennek a munkának a terhe nehezedik, nem hallgathatnak a gonoszság láttán, és nem takarthatják be a bűnt a hamis könyörület köpenyével. Tudjuk, hogy Isten nem személyválogató, és hogy a kevés emberrel szemben gyakorolt szigor irgalmasságnak bizonyul a tömegek iránt. Azt sem felejtethik el, hogy a bűn megfeddőjében Krisztus Lelkének mindig meg kell mutatkoznia” (i. m. 417. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Igen, számos csodálatos ígéretet kaptunk az Úrtól, de Isten nem erőlteti ránk magát. Milyen döntéseket hozunk meg az életünkben, amelyek gátolhatják nekünk tett ígéretei megvalósulását?**
- 2) **Olvassuk el Dániel imáját Dán 9:1-23 szakaszában! Milyen elveket találunk itt, amelyeket a saját életünkben is alkalmazhatunk? Mi jellemezte Dániel hozzáállását? Mit kért? Még mit találunk az imájában, amit mi is megtehetünk ma?**
- 3) **A csütörtöki rész idézi Ellen G. White írását arról, hogy Ezsdrás szolgálatában központi szerepe volt Isten Igéjének, nagy szorgalommal terjesztette az Írást a nép körében. Ezek szerint milyen szerepet kell kapnia az Igének a mi életünkben is?**

A VILÁGNAK EMBEREKRE VAN SZÜKSÉGE

„Az aratnivaló sok, de a munkás kevés; kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába” (Lk 10:2).

„A világnak emberekre van a legnagyobb szüksége – olyanokra, akik el nem adhatók és meg nem vehetők; olyan emberekre, akik lelkük mélyéig igazak és becsületesek; olyan emberekre, akik merik a bűnt nevéen nevezni; olyan emberekre, akik az iránytű pontosságával teljesítik kötelességüket; olyan emberekre, akik kiállnak az igazság mellett, szakadjon bár az ég!

De ez a jellem nem a véletlen műve; nem is tulajdonítható a Gondviselés különös kegyének. A nemes jellem az önfegyelem gyümölcse, úgy alakul ki, ha az ember alacsonyabb rendű természetét a magasabb alá rendeli – ha énjét Isten és ember szolgálatára, a szeretet szolgálatára szenteli.

Az ifjúság lelkébe kell vésnünk azt az igazságot, hogy amit adományként kaptak, az nem a sajátjuk. Az energia, az idő, az értelem csak Isten tulajdonából kölcsönkapott kincsek, azért el kell határozni minden ifjúnak, hogy a legjobban használja fel őket. Minden ifjú oly termő ág, amelyről Isten gyümölcsöt vár; olyan sáfár, akinek növelnie kell tőkáját; olyan világosság, akinek meg kell világítania e világ sötéttségét.

Minden ifjúnak és minden gyermeknek nagy munkát kell elvégeznie Isten dicsőségére és az emberiség felemelésére” (Ellen G. White: *Előtted az élet – Nevelés*. Budapest, 1992, Advent Kiadó, 55. o.).